

Lagrådsremiss

Ändring i lagen om djurens hälso- och sjukvård

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 9 februari 2012

Eskil Erlandsson

Mats Wiberg
(Landsbygdsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att det införs ett nytt bemyndigande i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få rätt att meddela föreskrifter om att genom särskilt tillstånd ge behörighet att utöva verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård som djursjukskötare och hovslagare. Detsamma föreslås för personer med humanmedicinsk legitimation som avser att utöva verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård. När det gäller veterinärer finns det i dag en sådan möjlighet, för den som inte uppfyller kraven för legitimation, att genom ett särskilt tillstånd få utöva veterinäryrket. Vidare föreslås att personer som genom ett särskilt tillstånd fått behörighet att utöva yrket som djursjukskötare ges rätt att använda den yrkestiteln.

Ändringen är i första hand motiverad av att medlemsstaterna, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, ska kunna ge en sökande som genomgått utbildning i en annan medlemsstat för ett reglerat yrke möjlighet att välja en anpassningsperiod som kompensationsåtgärd, i de fall sådan åtgärd krävs, för att få behörighet att utöva yrket i Sverige.

Lagändringarna föreslås träda ikraft den 1 juli 2012.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård	4
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Gällande rätt	6
5	Överväganden och förslag	9
6	Konsekvenser.....	12
7	Författningskommentar.....	13
Bilaga 1	Promemorians förslag om ändring i lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård	14
Bilaga 2	Promemorians författningsförslag till lag om ändring i lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård	17
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	19

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

dels att 1 kap. 4 § och 3 kap. 3 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 7 a §, samt närmast före 3 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Med djurhälsopersonal avses i denna lag personer som utövar verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård och som

1. har legitimation enligt 3 kap. 1 §,

2. har godkännande enligt 3 kap. 5 eller 6 §,

3. enligt föreskrifter som har *utfärdats* med stöd av 3 kap. 9 § tillhandahåller tjänster inom yrket under ett tillfälligt besök i Sverige, eller

4. enligt föreskrifter som har *utfärdats* med stöd av 3 kap. 3 § har ett särskilt tillstånd att utöva *veterinäryrket i den utsträckning som anges i varje särskilt fall.*

3. enligt föreskrifter som har *meddelats* med stöd av 3 kap. 9 § tillhandahåller tjänster inom yrket under ett tillfälligt besök i Sverige, eller

4. enligt föreskrifter som har *meddelats* med stöd av 3 kap. 7 a § har ett särskilt tillstånd att utöva *ett yrke inom djurens hälso- och sjukvård.*

3 kap.

3 §

Behörig att utöva yrke som veterinär är endast den som har

1. legitimation för yrket enligt 1 §,

2. rätt till sådan yrkesutövning enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 §, eller

3. särskilt tillstånd att utöva yrket enligt föreskrifter meddelade med stöd av *andra stycket.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om särskilt tillstånd att utöva veterinäryrket i den utsträckning som anges i varje särskilt fall.

3. särskilt tillstånd att utöva yrket enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 a § 1.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22, Celex 32005L0036).

4 §

En yrkestitel enligt 1 § (skyddad yrkestitel) får användas i verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård endast av den som enligt nämnda paragraf har legitimation för yrket *eller av den som enligt föreskrifter meddelade med stöd av 3 § andra stycket eller 9 § har rätt att utöva veterinäryrket.*

En yrkestitel enligt 1 § (skyddad yrkestitel) får användas i verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård endast av den som

1. enligt nämnda paragraf har legitimation för yrket,

2. enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 § har rätt att utöva veterinäryrket, *eller*

3. enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 a § 1 har rätt att genom särskilt tillstånd utöva yrke som veterinär eller djursjukskötare.

Den som saknar behörighet att använda en skyddad yrkestitel får inte heller använda en titel som kan förväxlas med en sådan.

Behörighet genom särskilt tillstånd

7 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om särskilt tillstånd att i den utsträckning som anges i varje särskilt fall utöva ett yrke som avses i

1. 1 § första stycket, eller

2. 5 § första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får vidare meddela föreskrifter om att den som har legitimation enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) ska kunna få ett tillstånd enligt första stycket att utöva ett yrke som avses i föreskrifter meddelade med stöd av 6 § andra stycket 1.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

3 Ärendet och dess beredning

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22, Celex 32005L0036), härefter yrkeskvalifikationsdirektivet, ska medlemsstaterna kunna ge en sökande som genomgått utbildning i annan medlemsstat för ett reglerat yrke möjlighet att välja en anpassningsperiod som kompensationsåtgärd, i de fall sådan åtgärd krävs, för att få behörighet att utöva yrket i den mottagande medlemsstaten.

För att förbättra förutsättningarna att genomföra direktivets krav angående anpassningsperiod har det inom Landsbyggsdepartementet upprättats en promemoria om ändring i lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Landsbyggsdepartementet (dnr L2011/2515).

4 Gällande rätt

EU-rätt

Yrkeskvalifikationsdirektivet

Yrkeskvalifikationsdirektivet innehåller regler om att medlemsstaterna ska erkänna yrkeskvalifikationer som har förvärvats i en annan medlemsstat. Detta innebär att om en medlemsstat kräver bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av ett reglerat yrke inom sitt territorium ska staten erkänna sådana yrkeskvalifikationer som har förvärvats i en annan medlemsstat om dessa ger innehavaren av kvalifikationerna rätt att där utöva yrket. Med reglerat yrke avses yrkesverksamhet där det genom lag eller annan författning krävs bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av verksamheten, se artikel 3. Yrkeskvalifikationsdirektivet gäller medborgare i medlemsstater som, antingen som egenföretagare eller som anställda, vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat än den där de fått sina yrkeskvalifikationer, se artikel 2. Bestämmelserna i direktivet omfattar även medborgare i Norge, Island och Liechtenstein.

Yrkeskvalifikationsdirektivet skiljer på frihet att tillhandahålla tjänster och etableringsfrihet. När det gäller reglerna angående etableringsfrihet, som gäller för det fall en yrkesutövare stadigvarande vill utöva yrket i den mottagande medlemsstaten, finns i yrkeskvalifikationsdirektivet angivet tre ordningar. Dessa är 1) den generella ordningen för erkännande av utbildningsbevis, 2) erkännande av yrkeserfarenhet och 3) erkännande på grundval av samordning av minimikraven för utbildning (principen om automatiskt erkännande av utbildningsbevis för särskilda yrken).

Den generella ordningen för erkännande av utbildningsbevis regleras i artikel 10–15 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Denna ordning tillämpas

subsidiärt för alla som inte omfattas av reglerna för erkännande av yrkeserfarenhet, se artiklarna 17–19, eller principen om automatiskt erkännande av utbildningsbevis för särskilda yrken, se artiklarna 21–49.

Den generella ordningen baseras på principen om ömsesidigt erkännande, och utgör, så som nämnts ovan, en del av yrkeskvalifikationsdirektivets regler angående etableringsfrihet. Om det föreligger betydande skillnader mellan den utbildning som sökanden har förvärvat och den som krävs i den mottagande medlemsstaten får emellertid den mottagande medlemsstaten kräva att den sökande genomför kompensationsåtgärder (slutför en anpassningsperiod som inte överstiger tre år eller genomgår lämplighetsprov), jfr artikel 14.1 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Kompensationsåtgärder får krävas

– när omfattningen av den utbildning som åberopas är minst ett år kortare än den som krävs i den mottagande medlemsstaten,

– när de ämnen som ingår i sökandens utbildning väsentligt skiljer sig från dem som omfattas av det utbildningsbevis som krävs i den mottagande medlemsstaten, eller

– när det reglerade yrket i medlemsstaten omfattar en eller flera reglerade yrkesaktiviteter som inte ingår i motsvarande yrke i sökandens ursprungsmedlemsstat och denna skillnad utgörs av en särskild utbildning som krävs i mottagande medlemsstat och som väsentligt skiljer sig från dem som ingår i sökandens kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer, se artikel 14.1 i yrkeskvalifikationsdirektivet.

I det fall den mottagande medlemsstaten utnyttjar möjligheten att kräva kompensationsåtgärd från den sökande ska denne ges rätt att välja mellan anpassningsperiod och lämplighetsprov, se artikel 14.2 i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Det ska här tilläggas att veterinäryrket tillhör de yrken som omfattas av yrkeskvalifikationsdirektivets princip om automatiskt godkännande, jfr artiklarna 21 och 38 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Principen grundar sig på erkännande på grundval av samordning av minimikraven för vissa i yrkeskvalifikationsdirektivet särskilt angivna utbildningar, se artikel 22. Övriga yrken som regleras i lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård tillhör yrken som regleras enligt yrkeskvalifikationsdirektivets generella ordning.

Svensk rätt

Lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

I lagen finns bestämmelser om skyldigheter och ansvar för djurhälso-personal, kap. 2, kretsen av behörighetsreglerade yrken, kap. 3, begränsningar i rätten att vidta hälso- och sjukvårdande åtgärder på djur för den som inte tillhör djurhälso-personal, kap. 4, Statens jordbruksverks och länsstyrelsernas tillsyn av djurhälso-personal, kap. 5, disciplinpåföljd och återkallelse av behörighet för den som tillhör djurhälso-personalen, kap. 6, Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, kap. 7 samt straff, kap. 8.

Med djurhälso-personal avses personer som är verksamma inom djurens hälso- och sjukvård och vars behörighet regleras i lagen, se 1 kap. 4 §.

Genom lagen legitimeras, förutom veterinärer, även djursjukskötare, se 3 kap. 1 §. Behörigheten för hovslagare och för personer med humanmedicinska legitimationsyrken regleras genom ett godkännandeförfarande, se 3 kap. 5–6 §§. En tillfällig behörighet att utöva tjänster i Sverige inom yrken vars behörighet regleras i lagen kan ges till yrkesutövare som är etablerade i ett annat land inom EES eller i Schweiz enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 kap. 9 § (jfr avdelning II i yrkeskvalifikationsdirektivet). Behörighet att utöva veterinäryrket kan även fås genom särskilt tillstånd, se 3 kap. 3 § första stycket 3 samt andra stycket. För övriga yrken som är behörighetsreglerade i lagen finns det i dag inte någon möjlighet att få behörighet att utöva yrket genom särskilt tillstånd.

För den som tillhör djurhälsopersonalen regleras skyldigheter och ansvar i lagens 2 kapitel. Där framgår bl.a. att djurhälsopersonalen ska arbeta i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet, iaktta noggrannhet och omsorg vid utfärdande av intyg om djurs hälsotillstånd och vård samt föra journal. Den som tillhör djurhälsopersonalen får enbart utföra arbetsuppgifter som denne har kompetens för och bär själv ansvaret för sina åtgärder. Arbetsuppgifter får dock delegeras till annan som tillhör djurhälsopersonalen om det är förenligt med kravet på en god och säker vård. Den som delegerar arbetsuppgiften har ansvar för att mottagaren har förutsättningar att fullgöra uppgiften. För den som arbetar inom enskild verksamhet och tillhör djurhälsopersonalen gäller tystnadsplikt. För djurhälsopersonal i det allmänna verksamheten gäller bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Djurhälsopersonal står under tillsyn av Jordbruksverket och länsstyrelsen. Vidare kan djurhälsopersonal som åsidosätter sina skyldigheter komma att ställas under prövning av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. Ansvarsnämnden har möjlighet att besluta om disciplinpåföljd genom erinran eller varning. Ansvarsnämnden kan även besluta om provotid samt återkallelse av behörighet.

Även annan personal än djurhälsopersonal kan vara verksam inom djurens hälso- och sjukvård. Vissa typer av åtgärder får emellertid enbart utföras av djurhälsopersonal. Således har endast djurhälsopersonal rätt att behandla djur som det finns anledning att misstänka har angripits av sjukdom enligt epizootilagen (1999:657) eller zoonoslagen (1999:658). Vidare har endast djurhälsopersonal rätt att utföra behandling som kan orsaka mer än ett obetydligt lidande samt att behandla djur under allmän bedövning eller lokal bedövning genom injektion.

5 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: Det införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om särskilt tillstånd att utöva verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård för djursjukskötare, hovslagare och personer med humanmedicinsk legitimation i den utsträckning som anges i varje särskilt fall.

Vidare utökas definitionen av djurhälsopersonal till att omfatta personer som har behörighet genom sådant särskilt tillstånd.

Personer som genom särskilt tillstånd ges behörighet att utöva yrket som djursjukskötare ges rätt att använda den yrkestiteln.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som lämnat synpunkter är positiva till förslagen i promemorian. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* bedömer att det bör vara Jordbruksverket som ansvarar för att avgöra om utländska utbildningar håller måttet. *Kommerskollegium* betonar att yrkeskvalifikationsdirektivet ger den sökande rätt att välja mellan anpassningsperiod och lämplighetsprov. *Jordbruksverket* anger att verket i varje enskilt fall kommer att bedöma om anpassningsperioden kan genomföras med särskilt tillstånd eller som praktik i undervisningsverksamhet. *Länsstyrelsen i Stockholms län* betonar vikten av att det i Jordbruksverkets register finns uppgifter om yrkeskategori, arbetsplats och särskilda villkor för arbetet. *Sveriges Veterinärförbund* anser att särskilda tillstånd ska vara tidsbegränsade och kunna dras in om inte kompensationsåtgärderna är slutförda inom utsatt tid. *Sveriges tandläkarförbund* betonar nödvändigheten av att låta djurhälsoperspektivet (patientsäkerhetsperspektivet) vara styrande i utformningen och tillämpningen av behörighetsregleringen. *Svensk Djursjukvård* ställer sina resurser till förfogande för att skraddarsy de i förslaget nämnda kompensationsåtgärderna.

Sveriges lantbruksuniversitet och *Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund* har tillstyrkt förslaget och lämnar därutöver vissa synpunkter angående tillämpningen av gällande lagstiftning. Även *Nationellt centrum för djurvälståndsexpertgrupp* lämnar vissa synpunkter angående tillämpningen av gällande lagstiftning.

Skälen för regeringens förslag

Yrkeskvalifikationsdirektivet

I enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivets princip om ömsesidigt erkännande ska, inom ramen för den generella ordningen, en medlemsstat ge en sökande som etablerar sig i medlemsstaten rätt att utöva ett yrke på samma villkor som gäller för landets egna medborgare, om sökanden har den utbildning som krävs av en annan medlemsstat för att utöva yrket inom dess territorium, se artikel 13.1. Undantag från regeln om ömsesidigt erkännande görs emellertid i det fall sökandens utbildning väsentligt avviker från vad som krävs i den mottagande medlemsstaten,

jfr artikel 14.1 a–c. Vid dessa förhållanden ska dock den mottagande medlemsstaten ge sökanden möjlighet att få behörighet att utöva yrket genom att vidta kompensationsåtgärder i form av en anpassningsperiod som inte får överstiga tre år eller ett lämplighetsprov. Sökande ska, som huvudregel, ges rätt att välja mellan nämnda åtgärder, se artikel 14.2.

Kompensationsåtgärd

För att i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivets krav kunna erbjuda en sökande med väsentliga avvikelser i utbildningen en kompensationsåtgärd genom anpassningsperiod måste det finnas en möjlighet för den sökande att arbeta inom det aktuella yrket under en behörig yrkesutövares ansvar innan beslut om full behörighet meddelas, jfr artikel 3 g. Den möjlighet som finns enligt nationell rätt är att genomföra anpassningsperioden inom ramen för försöksdjursverksamhet, se avsnitt 6. För sådan verksamhet krävs bl.a. tillstånd av Jordbruksverket och etiskt godkännande av en djurförsöksetisk nämnd. Detta är inte en lämplig ordning och en ändring för att förbättra möjligheterna till anpassningsperiod som kompensationsåtgärd är därför nödvändig.

När det gäller veterinärer finns i dag en möjlighet för den som saknar legitimation att få ett s.k. särskilt tillstånd att utöva veterinäryrket. Tillstånd ges av Jordbruksverket och behörighetens omfattning ska anges i varje särskilt fall. Detta innebär att tillståndet kan medföra begränsningar av vilka åtgärder tillståndshavaren tillåts utföra samt av tiden för utövandet av yrkesverksamheten. Denna möjlighet att meddela behörighet utnyttjas främst för semestervikarier och i liknande fall. Den som har ett sådant tillstånd tillhör djurhälsopersonalen och arbetar under samma förutsättningar som annan djurhälsopersonal.

Regeringen anser att motsvarande ordning bör införas för övriga reglerade yrken, dvs. för djursjukskötare och godkända hovslagare samt personer med legitimation enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) med godkännande för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård. Ett nytt bemyndigande bör därför föras in i lagen som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att beträffande berörda yrken meddela föreskrifter om särskilt tillstånd för behörighet för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Enligt regeringens mening bör Jordbruksverket vara den myndighet som meddelar föreskrifter om de särskilda tillstånden som nu är aktuella och i det enskilda fallet beslutar om vilka villkor som ska vara förenade med tillståndet, exempelvis beträffande giltighetstiden. Möjligheten att genom särskilt tillstånd utöva sådan verksamhet som är förbehållen djurhälsopersonalen skulle även kunna användas för att tillfälligt täcka behovet av behörig arbetskraft under perioder då det råder brist på sådan. Det skulle exempelvis kunna gälla personer som studerar till djursjukskötare och som under slutet av sin utbildning får möjlighet att utöva sådan verksamhet som regleras i lagen.

En remissinstans, *Kommerskollegium*, anför att sökanden enligt yrkeskvalifikationsdirektivet ska ges möjlighet att välja mellan lämplighetsprov och anpassningsperiod som kompensationsåtgärd. Det kan därför här tilläggas att yrkeskvalifikationsdirektivets krav angående möjligheten

för sökande att som kompensationsåtgärd genomföra lämplighetsprov finns reglerad i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om behörigheter för djurhälsopersonal, SJVFS 2009:83.

Definitionen av djurhälsopersonal utökas

Personal som har fått behörighet genom sådant särskilt tillstånd som nämns ovan bör enligt regeringens mening tillhöra djurhälsopersonalen. Regeringen föreslår därför att lagens definition av djurhälsopersonal i 1 kap. 4 § utökas till att omfatta personer som har behörighet genom särskilt tillstånd. Förslaget innebär således att personer med behörighet genom särskilt tillstånd omfattas av de skyldigheter och det ansvar som gäller för de i lagen behörighetsreglerade yrkena. Vidare innebär det att personer med behörighet att utöva yrke inom djurens hälso- och sjukvård genom särskilt tillstånd inte omfattas av lagens begränsningar i rätten att vidta hälso- och sjukvårdande åtgärder på djur, jfr 4 kap. lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Skyddad yrkestitel

Enligt gällande regler i lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård har den som genom särskilt tillstånd fått behörighet att utöva veterinäryrket rätt att använda den skyddade yrkestiteln veterinär, se 3 kap. 4 §. Någon rätt att använda beteckningen legitimerad i anslutning till yrkestiteln föreligger dock inte för dessa personer, se 3 kap. 2 §. Veterinärer har ensamrätt att utöva veterinäryrket och en inom djurens hälso- och sjukvård i vissa fall unik behörighet att utföra vissa åtgärder, bl.a. förskrivning av läkemedel för djur. Det har bedömts angeläget att det redan av yrkestiteln framgår att en person har den nu beskrivna behörigheten även när detta är genom särskilt tillstånd. När det gäller djursjukskötare föreligger inte någon ensamrätt att utöva yrket eller någon unik behörighet att utföra vissa uppgifter. Exempelvis har en veterinär alltid behörighet att utföra de åtgärder som en djursjukskötare utför. I praktiken har emellertid djursjukskötare avgränsade arbetsuppgifter vilka normalt sett inte utförs av någon annan personalkategori. Regeringen bedömer därför att det finns ett värde i att utåt kunna visa att en person har behörighet som djursjukskötare. Även den som genom särskilt tillstånd fått behörighet att utöva yrket som djursjukskötare bör därmed ges rätt att använda den yrkestiteln. När det gäller den som genom särskilt tillstånd fått behörighet att utöva verksamhet som hovslagare eller sådan verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård som kan utföras av den som har legitimation enligt patientsäkerhetslagen bedöms det inte lämpligt att de ges rätt att använda beteckningen godkänd, jfr 3 kap. 5–6 §§. Detta med hänsyn till att yrkestitlarna i sig inte är skyddade och att beteckningen godkänd i detta sammanhang är jämförbar med beteckningen legitimerad, jfr 3 kap. 2 §.

6 Konsekvenser

Eftersom Sverige genom medlemskapet i EU är skyldigt att genomföra EU-lagstiftningen är det nödvändigt att se till att det finns möjligheter för en yrkesutövare att kunna välja en anpassningsperiod för att komplettera sin utbildning.

Möjligheten att bevilja särskilt tillstånd att utöva veterinäryrket finns, som redogjorts för ovan, redan i gällande lagstiftning. Särskilt tillstånd att utöva veterinäryrket har utfärdats till veterinärstudenter inom EU som har tillräcklig kompetens för att utöva yrket men som inte slutfört utbildningen och följaktligen inte kunnat få slutlig behörighet utfärdad. Särskilt tillstånd att utöva veterinäryrket ges även till veterinärer från tredje land i sådana fall där kompetenskraven ännu inte styrkts.

Av de skäl som anges i avsnitt 5 finns det alltså ett behov av att genom särskilt tillstånd ge behörighet även för annan personal än veterinärer. Om ändringen inte genomförs återstår, för den sökande som i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivets regler i artikel 14.2 väljer en anpassningsperiod som kompensationsåtgärd, ingen annan möjlighet enligt nationell rätt än att genomföra anpassningsperioden inom ramen för undervisning med användning av djur. Sådan undervisning utgör försöksdjursverksamhet enligt djurskyddslagen (1988:534). Verksamhet med försöksdjur kräver bl.a. tillstånd av Jordbruksverket och etiskt godkännande av en djurförsöksetisk nämnd. Det är inte en effektiv eller lämplig ordning att en person som behöver komplettera sin utbildning med viss praktik är hänvisad till de relativt få kliniker eller utbildningsinstanser som innehar sådana tillstånd.

De som berörs av förslaget är i första hand personer som ansöker om legitimation eller godkännande till ett yrke inom djurhälsopersonalen och som har behörighetsbevis från andra länder. Även studerande till yrken inom djurhälsopersonalen berörs av förslaget då det innebär att de kan vara yrkesverksamma som exempelvis sommarvikarier. Företagen berörs såtillvida att personer med utländsk utbildningsbakgrund och sådana som inte har den fullständiga utbildning som krävs för behörighetsreglering kan anställas inom djurens hälso- och sjukvård och omfattas av de bestämmelser som gäller för djurhälsopersonal. Jordbruksverket berörs genom att befintliga föreskrifter kommer att behöva ändras. Jordbruksverket ska också bedöma ansökningar och fatta beslut om särskilt tillstånd för de aktuella yrkeskategorierna. Länsstyrelserna berörs genom att personer med särskilt tillstånd ingår i djurhälsopersonalen och därmed omfattas av den tillsyn som bedrivs av länsstyrelserna. De allmänna förvaltningsdomstolarna berörs genom att beslut om särskilt tillstånd kan komma att överklagas dit.

Kostnaden bedöms vara försumbar för de berörda myndigheterna och domstolarna. Ändringen medför inte heller några ekonomiska eller miljömässiga konsekvenser för företagen. Effekten på företagen är indirekt genom att de kan anställa personer som utan att ha den formella behörigheten tillhör djurhälsopersonalen. Inte heller påverkar ändringen företagens administrativa kostnader.

7 Författningskommentar

1 kap.

4 §

I paragrafen definieras djurhälsopersonal. Paragrafens *fjärde punkt* har ändrats. Ändringen innebär att definitionen av djurhälsopersonal utökas till att omfatta alla personer som genom särskilt tillstånd har sådan behörighet som regleras i lagen. Därutöver har det i paragrafen gjorts vissa redaktionella ändringar.

3 kap.

3 §

I paragrafen anges kraven på behörighet för att utöva veterinäryrket. *Första stycket 3* har ändrats på så sätt att hänvisning görs till 7 a § 1.

Bemyndigandet att meddela föreskrifter om särskilt tillstånd att utöva veterinäryrket i bestämmelsens *andra stycke* har flyttats till 7 a §.

4 §

Genom tillägg i paragrafens *första stycke* ges även den som har behörighet genom särskilt tillstånd rätt att använda den skyddade yrkestiteln djursjukskötare. Rätt att använda yrkestiteln legitimerad djursjukskötare ges dock inte.

7 a §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om särskilt tillstånd att i den utsträckning som anges i varje särskilt fall utöva yrke som veterinär, djursjukskötare eller hovslagare eller att med humanmedicinsk legitimation vara yrkesverksam inom djurens hälso- och sjukvård. Behörighetens omfattning ska anges i varje beslut om tillstånd. Tillståndet kan innebära begränsningar av vilka åtgärder tillståndshavaren tillåts utföra samt av tiden för utövande av yrkesverksamheten. Avseende veterinärer motsvarar bestämmelsen det nuvarande bemyndigandet i 3 kap. 3 § andra stycket. Genom bestämmelsen genomförs artikel 14.2 i yrkeskvalifikationsdirektivet.

Promemorians förslag om ändring i lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

Promemorians förslag

Promemorians förslag: Det införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om särskilt tillstånd att utöva verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård för djursjukskötare, hovslagare och personer med humanmedicinsk legitimation i den utsträckning som anges i varje särskilt fall.

Vidare utökas definitionen av djurhälsopersonal till att omfatta personer som har behörighet genom sådant särskilt tillstånd.

Personer som genom särskilt tillstånd ges behörighet att utöva yrke som djursjukskötare ges rätt att använda den yrkestiteln.

Skälen för promemorians förslag: I enlighet med direktivets princip om ömsesidigt erkännande ska, inom ramen för den generella ordningen, en medlemsstat ge en sökande som etablerar sig i medlemsstaten rätt att utöva ett yrke på samma villkor som gäller för landets egna medborgare, om sökanden har den utbildning som krävs av en annan medlemsstat för att utöva yrket inom dess territorium, se artikel 13.1. Undantag från regeln om ömsesidigt erkännande görs emellertid i det fall sökandens utbildning väsentligt avviker från vad krävs i den mottagande medlemsstaten, jfr artikel 14.1 a–c. Vid dessa förhållanden ska dock den medlemsstaten ge sökanden möjlighet att få behörighet att utöva yrket genom att vidta kompensationsåtgärder i form av en anpassningsperiod som inte överstiger tre år eller ett lämplighetsprov. Sökande ska, som huvudregel, ges rätt att välja mellan nämnda åtgärder, se artikel 14.2. Det ska här tilläggas att de regler som det nu har redogjorts för utgör en del av direktivets regler angående etableringsfrihet.

Möjligheten för sökande att som kompensationsåtgärd genomföra lämplighetsprov regleras i Jordbruksverkets föreskrifter, SJVFS 2009:83.

För att i enlighet med direktivets krav kunna erbjuda en sökande med väsentliga avvikelser i utbildningen en kompensationsåtgärd genom anpassningsperiod måste det finnas en möjlighet för den sökande att arbeta inom det aktuella yrket under t.ex. särskild övervakning innan beslut om full behörighet meddelas, jfr artikel 3 g). Detta är inte möjligt i dag eftersom lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård begränsar rätten att vidta åtgärder för personer som yrkesmässigt arbetar inom djurens hälso- och sjukvård utan att tillhöra djurhälsopersonalen. Sådana personer får t.ex. inte ge injektioner till djur eller behandla djur under allmän bedövning. Det krävs därför en ändring i lagen för att möjliggöra detta.

När det gäller veterinärer finns i dag en möjlighet för den som saknar legitimation att få ett s.k. särskilt tillstånd att utöva veterinäryrket. Tillstånd ges av Jordbruksverket och behörighetens omfattning ska anges

i varje särskilt fall. Detta innebär att tillståndet kan medföra begränsningar av vilka åtgärder tillståndshavaren tillåts utföra samt av tiden för utövandet av yrkesverksamheten. Denna möjlighet att meddela behörighet utnyttjas främst för semestervikarier och i liknande fall. Den som har ett sådant tillstånd tillhör djurhälsopersonalen och arbetar under samma förutsättningar som annan djurhälsopersonal.

Motsvarande ordning bör införas för övriga reglerade yrken, dvs. för djursjukskötare och godkänd hovslagare samt personer med legitimation enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) med godkännande för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård. Ett nytt bemyndigande bör därför föras in i lagen som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att beträffande berörda yrken meddela föreskrifter om särskilt tillstånd för behörighet för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård i den utsträckning som anges i varje särskilt fall.

För att genomföra direktivets krav på att sökande ska kunna erbjudas en anpassningsperiod bör det i nationella regler införas en bestämmelse om att det genom särskilt tillstånd ska vara möjligt att få behörighet att utöva sådan verksamhet som enligt lagen om djurens hälso- och sjukvård är förbehållen djurhälsopersonalen. En sådan regel skulle även kunna användas för att tillfälligt täcka behovet av behörig arbetskraft under perioder då det råder brist på sådan. Det skulle exempelvis kunna gälla personer som studerar till djursjukskötare och som under slutet av sin utbildning ges möjlighet att utöva sådan verksamhet som regleras i lagen.

Personal som har fått behörighet genom sådant särskilt tillstånd som nämns ovan bör tillhöra djurhälsopersonalen. Lagens definition av djurhälsopersonal i 1 kap. 4 § föreslås därför utökas till att omfatta personer som har behörighet genom särskilt tillstånd. Förslaget innebär således att personer med behörighet genom särskilt tillstånd omfattas av de skyldigheter och det ansvar som gäller för de i lagen behörighetsreglerade yrkena. Vidare innebär det att personer med behörighet genom särskilt tillstånd inte omfattas av lagens begränsningar i rätten att vidta hälso- och sjukvårdande åtgärder på djur.

Enligt gällande regler i lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård har den som genom särskilt tillstånd fått behörighet att utöva veterinäryrket rätt att använda den skyddade yrkestiteln veterinär, se 3 kap. 4 §. Någon rätt att använda beteckningen legitimerad i anslutning till yrkestiteln föreligger dock inte för dessa personer, se 3 kap. 2 §. Veterinärer har ensamrätt att utöva veterinäryrket och en inom djurens hälso- och sjukvård i vissa fall unik behörighet att utföra vissa åtgärder, bl.a. förskrivning av läkemedel för djur. Det har bedömts angeläget att det redan av yrkestiteln framgår att en person har den nu beskrivna behörigheten även när detta är genom särskilt tillstånd. När det gäller djursjukskötare föreligger inte någon ensamrätt att utöva yrket eller någon unik behörighet att utföra vissa uppgifter. Exempelvis har en veterinär alltid behörighet att utföra de åtgärder som en djursjukskötare utför. I praktiken har emellertid djursjukskötare avgränsade arbetsuppgifter vilka normalt sett inte utförs av någon annan personalkategori. Det bedöms därför finnas ett värde i att utåt visa att en person har behörighet som djursjukskötare. Även den som genom särskilt tillstånd fått behörighet att utöva yrket som djursjukskötare bör därmed ges rätt att använda den yrkestiteln. När det gäller den som genom särskilt tillstånd fått

behörighet att utöva verksamhet som hovslagare eller sådan verksamhet inom djurens- hälso och sjukvård som kan utföras av den som har legitimation enligt patientsäkerhetslagen bedöms det inte lämpligt att de ges rätt att använda beteckningen godkänd, jfr 3 kap. 5–6 §§. Detta med hänsyn till att yrkestitlarna i sig inte är skyddade och att beteckningen godkänd i detta sammanhang är jämförbar med beteckningen legitimerad, jfr 3 kap. 2 §. Bilaga 1

Promemorians författningsförslag till lag om ändring i lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

Härigenom föreskrivs² i fråga om lag (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

dels att 1 kap. 4 § och 3 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 3 kap. 7 a §, samt närmast före 3 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Med djurhälsopersonal avses i denna lag personer som utövar verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård och som

1. har legitimation enligt 3 kap. 1 §, 2. har godkännande enligt 3 kap. 5 eller 6 §, 3. enligt föreskrifter som <i>utfärdats</i> med stöd av 3 kap. 9 § tillhandahåller tjänster inom yrket under ett tillfälligt besök i Sverige, <i>eller</i> 4. enligt föreskrifter som har <i>utfärdats</i> med stöd av 3 kap. 3 § har ett särskilt tillstånd att utöva <i>veterinäryrket</i> i den utsträckning som anges i varje särskilt fall.	3. enligt föreskrifter som <i>har meddelats</i> med stöd av 3 kap. 9 § tillhandahåller tjänster inom yrket under ett tillfälligt besök i Sverige, 4. enligt föreskrifter som har <i>meddelats</i> med stöd av 3 kap. 3 § <i>eller 3 kap. 7 a §</i> har ett särskilt tillstånd att utöva <i>ett yrke inom djurens hälso- och sjukvård</i>.

3 kap.

4 §

En yrkestitel enligt 1 § (skyddad yrkestitel) får användas i verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård endast av den som enligt nämnda paragraf har legitimation för yrket *eller av den som* enligt föreskrifter meddelade med stöd av 3 § andra stycket eller 9 § har rätt att utöva veterinäryrket.

En yrkestitel enligt 1 § (skyddad yrkestitel) får användas i verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård endast av den som

1. enligt nämnda paragraf har legitimation för yrket,
2. enligt föreskrifter meddelade med stöd av 3 § andra stycket eller 9 § har rätt att utöva veterinäryrket, *eller*
3. enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 a § har *behörighet som djursjukskötare*.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22, Celex 32005L0036).

Den som saknar behörighet att använda en skyddad yrkestitel får inte Bilaga 2
heller använda en titel som kan förväxlas med en sådan.

***Behörighet genom särskilt
tillstånd***

7 a §

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får
meddela föreskrifter om särskilt
tillstånd att i den utsträckning som
anges i varje särskilt fall utöva
yrken som avses i*

- 1. 1 § första stycket 2,*
- 2. 5 §, och*
- 3. föreskrifter meddelade med
stöd av 6 § andra stycket.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

Förteckning över remissinstanserna

Bilaga 3

Riksdagens ombudsmän, Kammarrätten i Jönköping, Justitiekanslern, Förvaltningsrätten i Jönköping, Kommerskollegium, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Höskoleverket, Statens jordbruksverk, Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, Sveriges lantbruksuniversitet, Statens veterinärmedicinska anstalt, Konkurrensverket, Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, Riksföreningen för Anställda Inom Djursjukvården, Svensk Djursjukvård, Svenska Hovslagarföreningen, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Sveriges kommuner och lands-ting, Sveriges tandläkarförbund, Sveriges Veterinärförbund, Veterinärer i Sverige.